

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально - науковий інститут мистецтв

Кафедра дизайну і теорії мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕКОР І ОРНАМЕНТ

Рівень вищої освіти – перший бакалаврський)

Освітня програма:

ДИЗАЙН СЕРЕДОВИЩА

ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН

ОДЯГУ І ВЗУТТЯ

Спеціальність 022 ДИЗАЙН

Галузь знань 02 КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від “16” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Декор і орнамент
Викладач (-і)	Марищук Тетяна Василівна
Контактний телефон викладача	+380671020455
E-mail викладача	Tetyana.Maruschuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	стаціонар, заочна форма
Обсяг дисципліни	90
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	
2. Анотація до курсу	
Курс дисципліни «Декор і орнамент» сприяє вихованню загальнокультурного та фахово-інформаційного рівня, навчає розглядати, оцінювати, характеризувати прийоми побудови орнаментальних структур. Висновки та знання, отримані під час навчання, безпосередньо використовуються в навчально-проектних завданнях та майбутній професійній діяльності студента. Вивчення дисципліни полягає в ознайомленні студентів з роллю декору і орнаменту та функціонуванні його в дизайні.	
3. Мета та цілі курсу	
<u>Метою</u> викладання навчальної дисципліни “Декор і орнамент” є структурне вивчення студентами вищих мистецьких навчальних закладів теорії декору і орнаменту, концептуальні мотиви і теми в історичному контексті. Розвиток і вдосконалення художнього світогляду студентів та вдосконалення знань в різних стилях і напрямках у галузі мистецтвознавства. Програмні результати: Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях. Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію дизайну, фахову термінологію за професійним спрямуванням. Визначати мету, завдання та етапи проектування. Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні. Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об’єктів дизайну. Розробляти та представляти результати роботи у професійному середовищі.	
4. Результати навчання (компетентності)	

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі графічного дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (фахові) компетентності:

Здатність застосовувати сучасні методики проектування.

Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.

Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності.

Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.

Здатність досягати успіху в професійній кар'єрі, розробляти та представляти візуальні презентації, портфоліо власних творів, володіти підприємницькими навичками для провадження дизайн-діяльності.

5. Організація навчання курсу**Обсяг курсу**

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	графічний дизайн	3	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовний модуль 1. Теорія декору і орнаменту. Тема 1. Мета і завдання предмету.	Аудиторна	П.1, 3, 7, 9, 24, 29, 33, 35	2	25	Перший навчання тиждень
Тема 2. Концептуальні	Аудиторна	П. 2, 4, 8, 10	2		

мотиви і теми орнаменту. Тема 3. Орнаментальні симетричні структури. Змістовий модуль 2. Функції декору орнаменту Тема 1. Функції значення орнаменту. Тема 2. Орнамент і предмет. Тема 3. Фрактали в системі декору. Змістовий модуль 3. Доісторичне оздоблення та Середньовічний орнамент. Тема 1. Доісторичні знаки – візерунки та стародавні близькосхідні орнаменти. Тема 2. Античне оздоблення. Тема 3. Середньовічний орнамент. Тема 4. Східний орнамент. Змістовий модуль 4.	Аудиторна	П. 4, 6, 15, 21, 28, 31, 36	2		25	Другий тиждень навчання
	Аудиторна	П. 7, 12, 13, 16, 29, 30	2			
	Аудиторна	П. 14, 19, 24	2			
	Аудиторна	П. 3, 6, 33			25	Третій тиждень навчання
	Аудиторна	П. 22, 25, 27	3			
	Аудиторна	П. 16, 20, 27	3			
	Аудиторна	П. 2, 8, 18, 34			25	четвертий тиждень навчання
		П. 1, 34, 36	3			

		П. 12, 18, 19, 24, 31			
--	--	-----------------------------	--	--	--

Орнамент і декор в історичному контексті. Тема 1. Відродження і Бароко. Тема 2. Оздоблення кінця XVIII-XIXст. Тема 3. Європейський народний орнамент XIX –першої пол. XXст. Тема 4. Декор і орнамент в Українському мистецтві.		П. 23, 27, 33	3		
	Аудиторна	П. 7, 9, 11, 25	2		
	Аудиторна		2		
	Аудиторна	П. 3, 6, 7, 12, 21, 22, 27			
	Аудиторна				

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи. Критеріями оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння кольором та матеріалом, навички і прийоми виконання практичних завдань, самореалізація на лабораторних заняттях. Підсумковий контроль оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС. Шкала оцінювання знань студентів				
	Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС		
	90-100 балів	5 «відмінно»	A		
	80-89 балів	4 «дуже добре»	B		
	65-79 балів	4 «добре»	C		
	55-64 бали	3 «задовільно»	D		
	50-54 бали	3 «достатньо»	E		

	35-49 балів	2 «незадовільно»	FX
	1-34 бали	2 «неприйнятно»	F
Вимоги до письмової роботи			
Семінарські заняття			
Умови допуску до підсумкового контролю	Студенти повинні мати позитивні оцінки не менше, ніж за 40% з проведених занять.		
7. Політика курсу			
Аудиторні заняття з дисципліни «Декор і орнамент» проходять у формі аудиторних занять. Пропущені або не вчасно створені лабораторні роботи виконуються в аудиторії у визначений час згідно графіку відпрацювання та відробок, під наглядом викладача. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Важливим елементом у навчальному процесі є академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Відповідно до цього викладач повинен надавати достовірну інформацію про використані джерела та власну творчу діяльність, а студент у свою чергу посилення на джерела інформації у разі використання при створенні ідей, ескізів та розробок. Загалом після завершення кожної лабораторної роботи відбувається колективне обговорення між студентами та викладачем щодо виявлення негативних та позитивних моментів у виконаному завданні. Враховується відповідність теми, виконання (володіння матеріалом).			
8. Рекомендована література			
1. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво / Є. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М. Є. Станкевич. – Львів : Світ, 1992. – 270 с. 2. Велігоцька Н. І. Декоративно-ужиткове мистецтво / Н. І. Велігоцька, П. Г. Юрченко // Історія українського мистецтва : у 6 т. / голов. редкол. Бажан М. П. (голова) [та ін.]. – К. : Гол. ред. УРЕ, 1967. – Т. 5. – С. 363–379. – Бібліогр. : С. 424–441. 3. Гінзбург А. М. Побудова візерунків / А. М. Гінзбург. – Харків : Держвидав України, 1929. – 78 с. : табл. 4. Декоративно-прикладное искусство Украинской ССР: стекло, фаянс, гобелен, текстиль : каталог выставки / [сост. и авт. статей Л. Жоголь, Н. Корниенко, Т. Придатко, А. Жук]. 1982. – 36 с. 5. Жоголь Л. Декоративно-прикладное искусство Украины / Л. Жоголь //			

- Советское декоративное искусство №6. – М. : Советский художник, 1983. – С. 114–123.
7. Жук А. К. Досягнення українського декоративно-прикладного мистецтва на сучасному етапі / А. К. Жук // Народна творчість та етнографія. – 1978. – № 6. – С. 73–78.
 8. Жук А. К. Художня промисловість / А. К. Жук // Історія українського мистецтва : у 6 т. / голов. редкол. : Бажан М. П. (голова) [та ін.]. – К. : Гол. ред. УРЕ, 1968. – Т. 6. – С. 352–369. – Бібліогр. : С. 390–408.
 9. Журавлева Т. А. Современные методы проектирования текстильного рисунка массового назначения в условиях научно-технической революции / Т. А. Журавлева. – М. : Легпромбытиздат, 1981. – 245 с.
 10. Кара-Васильєва Т. В. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю» / Т. В. Кара-Васильєва, З. А. Чегусова. – К. : Либідь, 2005. – 275 [3] с. : іл. – Бібліогр. : С. 275–276.
 11. Кара-Васильєва Т. Вплив стилю бароко на розвиток українського килимарства / Т. Кара-Васильєва // Український килим: генеза, іконографія, стилістика : тези і резюме доповід. міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 10–11 квітня 1998 р.). – К., 1998. – С. 33–34.
 12. Косміна О. Ю. Тридиційне вбрання українців / О. Ю. Косміна. – К. : Балтія-Друк, 2008. – Т. 1 : Лісостеп. – 160 с.
 13. Лоліна Н. А. Ідея різних інформаційних каналів в розумінні мистецтва орнаменту: естетичний аспект / Н. А. Лоліна // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв : зб. наук. пр. / за ред. Даниленка В. Я. – Харків : ХДАДМ, 2004. – № 8. – С. 56–65.
 14. Ляшенко О. Г. Використання писанкової орнаменталії у прикладному мистецтві України / О. Г. Ляшенко // Народні художні промисли України : зб. наук. праць. – К. : Наукова думка, 1979. – С. 89–90.
 15. Марищук Т. В. Художні особливості українських промислових тканин другої половини ХХ ст. – початку ХХІ ст. / Т. В. Марищук // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Івано-Франківськ : 2011. – № – С.
 16. Матейко К. І. Український народний одяг / К. І. Матейко. – К. : Наукова думка, 1977. – 224 с.
 17. Матейко К. І. Український народний одяг. Етнографічний словник / К. І. Матейко. – К. : Наукова думка, 1996. – 194 с.
 18. Мусиенко П. Народные мотивы в шелковых тканях / П. Мусиенко //

- Декоративное искусство СССР. – 1959. – № 6. – С. 28–30.
19. Немковський С. П. Орнамент на ткани / С. П. Немковский. – М. : Московский рабочий, 1978. – 52 с.
 20. Никорак О. І. Українська народна тканина XIX-XX ст.: типологія, локалізація, художні особливості / Олена Іванівна Никорак. – Львів, 2004. – 583 с.
 21. Никорак О. І. Фольклорні мотиви в українському дизайні одягу / О. Никорак О. І. Українські народні взористі тканини (Порівняльна характеристика) / О. І. Никорак // Записки наукового товариства імені Шевченка. – Львів, 2010. – Т. CCLIX : Праці секції етнографії і фольклористики. – С.179–210.
 22. Никорак // Мистецтвознавство. – 2007. – № 7(1). – С. 21–29.
 23. Ніколаєва Т. Український костюм. Надія на ренесанс / Тетяна Ніколаєва. – К. : Дніпро, 2005. – 317 с.
 24. Печенюк Т. Джерельні основи виникнення розпису тканин / Т. Печенюк // Образотворче мистецтво. – 1992. – № 1. – С. 15–26.
 25. Сакович І. В. Народні традиції в українській художній промисловості / І. В. Сакович. – К. : Наукова думка, 1986. – 193 с.
 26. Н. Искусство отделки / Л. Н. Проворова, М. В. Майоров, Ф. С. Сорокин. – Иваново : Ивановское книжное изд-во, 1951. – 52 с.
 27. Раппопорт С. Х. Неизобразительные формы в декоративном искусстве / С. Х. Раппопорт. – М. : Советский художник, 1968. – 120 с.
 28. Селівачов М. Лексикон української орнаментики / Михайло Селівачов. – К. : Ант, 2005. – 399 с.
 29. Селівачов М. Р. Декоративно-прикладне мистецтво України у радянському мистецтвознавстві / М. Р. Селівачов. – К. : Наукова думка, 1981. – 139 с. – Бібліогр. : С. 97–138.
 30. Станкевич М. До питання національних парадигм українського народного мистецтва / Михайло Станкевич // Народознавчі Зошити. – 2003. – № 1–2. – С. 176–179.
 31. Станкевич М. Мистецтвознавчі аспекти теорії традиції / Михайло Станкевич // Народознавчі Зошити. – 1997. – № 2. – С. 91–99.
 32. Станкевич М. Теорія й історія народного мистецтва: етностетичний аспект / Михайло Станкевич // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. – Івано-Франківськ : Плай, 2009. – Вип. 15–16. – С. 3–8.
 33. Стельмахук Г. Г. Розпис тканин / Г. Г.Стельмахук // Народні художні

промисли УРСР : довідник. –К. : Наукова думка, 1986. – С. 41–43.

34. Стельмашук Г. Г. Художні особливості вбрання на теренах України (від Трипілля до Київської Русі) / Г. Г. Стельмашук // Діалог культур: Україна у світовому контексті. Мистецтво і освіта : зб. наук. пр. – Львів, 1998. – Вип. 3. – С. 465–476.

Викладач _____ _Марищук Т. В.